

PELEGRINATGES CERVERINS A SANT MAGÍ DE LA BRUFAGANYA (1584-1593)

Josep M. Llobet i Portella

En números anteriors dels *Quaderns Barri de Sant Magí* van publicar dos articles que feien referència a algunes pelegrinatges que els cerverins havien fet a Sant Magí de la Brufaganya. La localització de nova documentació sobre aquest tema ens ha permès l'elaboració d'un nou article per tal d'oferir la transcripció d'aquests nous documents i els comentaris adients. Amb tot, hem cregut oportú incloure també els textos ja publicats, conjuntament amb els inèdits, amb la finalitat que el lector tingui una visió més completa d'aquelles peregrinacions portades a terme pels veïns de Cervera durant els dos últims decennis del segle XVI. Donem, doncs, ara, la transcripció i comentaris de sis documents, guardats tots ells a l'Arxiu Comarcal de la Segarra (ACSG), ubicat a Cervera.

El primer document, datat el 26 de maig de 1584, ens permet saber que, en aquella data, Guim Gener, un dels capitans de la confraria del Roser, atès que en dies anteriors havien anat a Sant Magí formant una professó, per la qual cosa havien gastat molts diners, i la confraria era pobra, sol·licitava un ajut econòmic al consell

municipal cerverí. Aquest consell, però, considerà que, tenint en compte que la iniciativa d'anar a Sant Magí l'havia pres la susdita confraria, acordà que la petició del capità fos denegada (document 1).

Un nou pelegrinatge tingué lloc l'any 1589. El motiu, en aquella ocasió, fou la manca de pluja. Atès que havien fracassat tots els intents d'aconseguir el favor diví per tal de posar remei a aquella situació d'extrema necessitat, el consell municipal cerverí va decidir demanar a la Comunitat de Preveres de l'església de Santa Maria que nomenés set preveres amb la finalitat que es traslladessin en pelegrinatge a Sant Magí i, en tornar, passessin pel poble de Montlleó i fessin una visita a la seva església. La Comunitat de Preveres, reunida en consell, acceptà la petició de les autoritats cerverines i nomenà els set pelegrins entre el seus membres (document 2).

A aquest pelegrinatge hi degué anar alguns eclesiàstics del convent de Sant Agustí, ja que, a les acaballes d'aquell any 1589, el prior de l'esmentat convent demanà al consell municipal cerverí una ajuda econòmica que els compensés de les despeses ocasionades per la seva

assistència a la peregrinació, petició que fou acceptada pel susdit consell, el qual acordà que fos donat al prior un donatiu d'un valor de quaranta rals (document 3).

Sabem que aquest pagament de quaranta rals, equivalents a quatre lliures,¹ tingué efecte, ja que, el dia 19 del mes de gener de l'any següent, Simplicia Comines, frare de l'orde de Sant Agustí, procurador del convent d'aquest orde ubicat a Cervera, reconeixia que havia rebut per mans del clavari municipal d'aquesta població quatre lliures, les quals havien estat donades pels membres del consell municipal cerverí a l'esmentat convent per caritat (document 4).

L'any 1593, també a causa de la manca de pluja, els cerverins decidiren que un grup de pelegrins es traslladés al santuari de Sant Magí el dia 2 de juny d'aquell any i, davant de la imatge del sant, impetressin el favor diví per aconseguir la pluja benefactora.

Però, abans que es pogués portar a terme el pelegrinatge projectat, hom gaudí de l'aigua celestial, cosa que ocasionà que els paers demanessin substituir el pelegrinatge per algun altre acte pietós. El consell de prohoms, però, no va acceptar la petició formulada pels paers, ja que considerarà que els cerverins no podien trencar el seu compromís, i, en conseqüència, decidiren que es portés a terme el pelegrinatge projectat (document 5).

Que es complí la decisió presa pel consell de prohoms, ho demostra el lliu-

rament de dinou lliures i onze sous que feu el racional municipal, el dia 12 de juny d'aquell any 1593, al síndic cerverí, quantitat que era l'import de les despeses de l'anada dels pelegrins a Sant Magí (document 6).

Textos documentals

1

1584, maig, 26. Cervera.

El consell municipal de Cervera, atès que els membres de la confraria del Roser anaren en pelegrinatge a Sant Magí i ara un dels capitans d'aquesta confraria demana un ajut econòmic, acorda que aquesta petició li sigui denegada.

Arxiu Comarcal de la Segarra (ACSG), Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1584, f. 46r.

[*Al marge esquerre:*] Guim Jener, per lo Roser.

Més, fonc proposat per en Guim Jener, altre dels capitans del Roser, dient que estos dies pasats anaren ab professó a Sant Magí ab molta gent y gastaren alguns ducats y, com sien dinés se aplegue en lo basí y dita confraria sie pobra, supplique sien servits de donar-los alguna caritat en smena del que an gastat, com sol fer la present universitat.

Sobre açò dit magnific consell acordà y determenà que, puix per sa bona devoció an feta la professó y peregrinació los confreres del Roser, que ells paguen los gastos y que la universitat no ls ne done un diner.

2

1589, abril, 26. Cervera.

La Comunitat de Preveres de Cervera acorda l'elecció de set preveres per anar en pelegrinatge a Sant Magí.

ACSG, Cervera, Fons de la Comunitat de Preveres, *Consells*, 1561-1609, f. 451r-451r bis.

¹ Un ral equivalia a dos sous i vint sous equivalen a una lliura.

Quaderns Barri de Sant Magí, 12 (2002), 25-27.

Sobre lo que proposà lo magnífich paher mossèn Jaume Mulet per fer pelegrins a Sanct Magí.

Dimecres, a XXVI de abril, 1589, en lo cor, abans de vespres, proposà lo magnífich mossèn Jaume Mulet, paher: «Molt reverents senyors. Ja vostres mercès veuen com nos visite nostre senyor Déu, per sa misericòrdia, ab lo asot de tanta sequada. Plàsia-li, per sa infinita misericòrdia, no vulle mirar nostres culpes y offenses contra ell avem fetas sinó que s'apiade de nosaltres y tants pobles com patexen, y, no enbargant ja tantes profesons y pregàries diverses se són fetes per vostres mercès y per tota la vila, tenint intent ab esta universitat pasar avant altres devotions y pregàries, y, axí, per part d'esta vila y consulta dels senyors pahers altres y pròmens, avem acordat jo vingés así per part d'ells y de tots a supliques-los que nostra devotiò és que fesem uns pelegrins preveres que vagen a la casa y església del gloriós Sanct Magí y, al venir, que pasen a la casa y església de la gloriosísima Verge Maria de Monleó, suplicant-los devotament sien interseors per nosaltres en aquesta gran nesecitat, y asò los tindrem tota la universitat a gran mercè y caritat, offerint-nos, en lo que los sia servey, fer-ho com ja som obligats». E, alora, après de vespres, lo reverent rector se posà al feristol y dix: «Reverents senyors. Ja vostres mercès an oït lo que lo magnífich paher a proposat per fer los pelegrins preveres a Sanct Magí, com dit és».

Sobre lo qual proposat, fou determinat per tot lo venerable consell que, puys la nesecitat és tanta y la devotiò de la vila és axí demane, tal devotiò se fase y se elegesquen set preveres qui vagen y cumplen la devotiò ja mencionada y tots los peveres nos esforcem en nostres devotions, suplicant a nostre senyor Déu nos done la sua gràtia.

Foren elegits en peregrins set preveres daval mencionats, qui partesquen disapte primer

vinent, a 29 de abril, y que, lo dia abans, a les dos ores fins a sinch de vesprada, se trague lo sant sacrament del cos presió de Ihesucrist al altar major y, allí, tres ores, asistesquen tots los preveres resant lo psaltiri y, altre dia, los reverents pares de lo monestir de predicadors y, lo tercer dia, los reverents pares de Sanct Agustí, que serà los tres dies aniran los venerables preveres pelegrins per la devotiò ja dita, y que, al anar y tornar, sien acompanyats ab devota profesó fins al loch acostumat fer-se en semblants necesitats.

Los qui foren elegits:

Primo, lo venerable mossèn Benet Albarreda, domer.

Lo venerable mossèn Miquell Porta.

Lo venerable mossèn Miquell Font.

Lo venerable mossèn Antoni Perelló.

Lo venerable mossèn Jaume Saura.

Lo venerable mossèn Andreu Tudela.

Lo venerable mossèn Antoni Joan Moxó.

Per tant, se fa la present memòria, continuada per mi Joan Talaveró, rational.

3

1589, desembre, 22. Cervera.

El consell municipal de Cervera acorda que sigui donat al prior del convent de Sant Agustí un donatiu d'un valor de quaranta rals com ajut per l'anada de les processons a Sant Magí i a altres llocs.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1589, f. 144r.

[*Al marge esquerre:*] Sanct Agostí.

Més fonch preposat per los senyors de pahers dient que bé saben que en lo abril passat lo prior de Sanct Agostí prengué gran pena en anar ab les professons a Sent Magí y altres capelles y stations. Que sien servits donar-li lo que sie just.

Sobre açò, lo magnífich consell deliberà y acordà que li sien donats coranta rals ab dinés, farina y ab capons, de la manera apparià als senyors de pahers,

4

1590, gener, 19. Cervera.

Simplicià Coromines, frare de l'orde de Sant Agustí, procurador del convent d'aquest orde ubicat a Cervera, reconeix que ha rebut per mans del clavari municipal d'aquesta població quatre lliures, les quals van ser donades pels membres del consell municipal cerveri a l'esmentat convent per caritat.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, Àpoques comunes, 1590, f. 7v.

[*Al marge esquerre:*] IIII lliures.

Sit omnibus notum quod ego frater Simplicianus Coromines, ordinis Sancti Augustini, procurator monasterii et conventus Sancti Augustini dicte ville, dicto nomine, confiteor et recognosco vobis dictis magnificis patiaris quod pet manus dicti clavarii dedistis et solvistis michi, dicto nomine, quatuor libras, quas dicti magnifices patiaris, vigore desliterationis concilii ordinarii celebrati die tal mensis dezembris proxime lapsi, dicto conventui et/seu priori eiusdem dederunt pro charitate, ut aparet in libro rationalis, in cartis [*espai en blanc*]. Et ideo, renuntiando, etc.

Actum ut supra.

Testes predicti.

5

1593, maig, 31. Cervera.

Una prohomenia municipal de Cervera acorda que la decisió que s'havia pres de trametre pelegrins a Sant Magí sigui mantinguda. En conseqüència, s'elegeix quatre persones.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1593, f. 127v.

Quaderns Barri de Sant Magí, 9 (1999), 25-26.

[*Al marge esquerre:*] Pelegrins.

A la qual magnífica promenia fonch preposat per dits senyors de pahers dient que, com saben, estos dies passats se determinà que, per rahó de la sterilitat del temps, se avie determinat fer pelegrins a Sant Magí per a què, per intercessió del benaventurat sant, nostre Senyor fos servit socórrer-nos ab esta necessitat, los quals avien de partir per a dimecres primer vinent, y, com veuhen, nostre Senyor és estat servit remedar-nos ab lo que li demanam, y per lo que la determinació se a de complir y vien pensat si s porie commutar en altre sufragi, ab consulta de la venerable Comunitat, que determinen lo fahedor.

Sobre açò, la magnífica promenia deliberà y acordà que, lo determinat y acordat de fer pelegrins per a Sant Magí ab la forma determinada y apuntada y per al dia determinat, que vagen y lo que s gastarà sie pres a compte als senyors de pahers. Y foren elegits los dejús scrits: mossèn Guerau, Pere Molinés, Jaume Mulet, Joseph Menssa.

6

1593, juny, 12. Cervera.

El racional municipal de Cervera fa constar el lliurament al síndic Amat d'una àpoca de dinou lliures i onze sous, que són l'import de les despeses de l'anada dels pelegrins a Sant Magí.

ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Notaments del racional*, 1592-1594, f. 83r.

E, a 12 de juny, 1593, àpoca de 19 lliures, 11 sous, a mossèn Amat, síndich, per lo gasto dels pelegrins de Sant Magí, com apar ab memorial, 76, XVIII lliures, XI sous.